

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce: **J. I.**, státní příslušnost Ukrajina, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.10.2013 č. j. OAM-575/VL-18-K01-2009, **ve věci udělení mezinárodní ochrany,**

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á.**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15.10.2013 č. j. OAM-575/VL-18-K01-2009 žalované Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen ČR) zamítlo žádost žalobce o mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že žalobce uváděl jako důvod své žádosti o udělení

mezinárodní ochrany obavu z návratu do vlasti, jelikož nemůže prokázat své občanství a že v případě návratu do vlasti bude do potvrzení své totožnosti umístěn ve vazbě. Dalším důvodem žalobce je obava z pokračování pronásledování ze strany neznámých osob v případě svého návratu na Ukrajinu a to, že se nachází ve špatném psychickém i fyzickém stavu. Tyto důvody žalovaný neuznal jako relevantní pro udělení mezinárodní ochrany ani doplňkové mezinárodní ochrany, a proto rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany ani doplňkové ochrany žalobce podle shora citovaných zákonných ustanovení.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které uvedl, že se domnívá, že žalovaný porušil jednak ust. § 14 a § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu a jednak ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Současně žalovanému vytýkal i porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Na výzvu soudu doplnil žalobce svou žalobu podáním ze dne 12.12.2013, v němž uvedl, že „závěry správního orgánu ohledně interpretace ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu má za nesporné“. Nicméně má za to, že žalovaný pochybil při interpretaci ustanovení zákona o azylu ohledně možnosti doplňkové ochrany. Žalobce poukázal na to, že žalovaný je povinen provést při formulování úvahy ohledně použití § 14a zákona o azylu test „reálného nebezpečí“, na což ovšem žalovaný zcela rezignoval. Žalovaný vyloučil soukromé osoby z množiny původců pronásledování, ačkoli je článek 6 písm. c) Směrnice 2004/83/ES (Kvalifikační směrnice) „zahrnuje pod relevantní původce pronásledování za kumulativního splnění materiálního korektivu podmínky absence schopnosti či ochrany státní moci ochranu před takovýmto pronásledováním zajistit“. Reálnost nebezpečí vážné újmy ze strany soukromých osob je poplatná i aktuální napjaté politické situaci na Ukrajině, kdy represivní složky státu budou plně využity k potlačování pouličních projevů politické opozice, což ztíží žalobcův přístup k plnohodnotné vnitrostátní ochraně. Vycestování žalobce by bylo rovněž v rozporu s článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod jelikož zasahuje intenzivně do jeho soukromého rodinného života, a to ve vyšší míře, než je dán zájem České republiky na jeho vycestování. Navrhoval, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 9.1.2014 popíral oprávněnost námitek uváděných žalobcem a odkázal přitom na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce a na samotné vydané rozhodnutí. Žalovaný postupoval v souladu s příslušnými právními normami a procesně správným způsobem. Žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, a to že nedospěl k závěru, že žalobci je možno udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Navrhoval proto zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15.10.2013 č. j. OAM-575/VL-18-K01-2009, připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce postupoval přitom krajský soud podle ust. § 65 a násl. s.ř.s., tj. ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 s. ř. s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce při pohovoru k žádosti dne 5.10.2009 odpověděl na otázku, z jakých důvodů opustil svou vlast to, že tak učinil v červenci 1995, protože byl pronásledován neznámými osobami

s pomocí státních orgánů s cílem získání jeho vynálezu. Bylo mu vyhrožováno, chtějí svůj patent co nejdříve zaregistrovat, aby o něj neměli zájem, ale nic z toho se mu nepodařilo. Chtěl také žádat o azyl co nejdříve, aby byl v bezpečí, ale nepovedlo se mu to. Na otázku, z jakých důvodů žádá o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že jinou možnost pro přežití pro sebe a svoji rodinu nemá. Kdyby se vrátil na Ukrajinu, tak bude vyřízený. Tyto věty mu také řekl konzul v Polsku a také mu řekl, že kdyby se ho na něj někdo ptal, takže s ním nemluvil a neviděl ho. Do vlastnoručně psaného prohlášení o důvodech podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že Ukrajinu opustil po 5 měsících vydírání, zastrašování a pronásledování ze strany blíže neznámých osob. Mnohokrát vyhledal pomoc státních orgánů, ale ty pomáhaly spíše „tam tym“. V letech 1998 až 2000 v archivech, ve kterých byly jejich doklady totožnosti, dvakrát hořelo. Ukrajina v roce 1997 vyměnila občanské i cestovní pasy a doklady o stavu neuznává. Tak zůstali lidmi bez totožnosti, pro Ukrajinu jsou nikdo. Jelikož podobných případů je víc, úřady Ukrajiny se rozhodly potvrzovat totožnost kohokoliv, jako třeba jejich syna, který nebyl registrován na žádném úřadu. Je to proto, že chtěli tyto osoby dostat na území Ukrajiny, kde musí svoji totožnost stvrdit podle místa hlášeného pobytu. Žalobce zná případy, kdy občané Ukrajiny, kteří měli problémy s organizovaným zločinem, při návratu domů po překročení hranic zmizeli. Konzul Ukrajiny v Krakově mu vysvětlil, že lidé bez dokladů se nemohou volně pohybovat po území Ukrajiny a jsou do potvrzení totožnosti zadržováni ve vyšetřovacích vazbách. Z obsahu správního spisu žalovaného dále vyplývá, že dne 26.4.2011 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V rámci tohoto pohovoru žalobce v podstatě opakoval stejné důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany a dodal, že Ukrajinu opustil dne 16.7.1995, od té doby tam již nebyl a hlášený pobyt měl na adrese B., ul. Š. 118/2. V letech 1995 a 2004 žádal o mezinárodní ochranu v České republice, v roce 1998 o ní žádal také v Polsku a v roce 2008 v Norsku. Na Ukrajinu se nemůže vrátit, jelikož Ukrajina neuznává jejich doklady. Cestovní doklad mu byl ukraden v roce 1995 a o vydání náhradního dokladu nepožádal. Upřesnil, že tehdy podal měsíc po podání žádosti o mezinárodní ochranu „její zpětvzetí“ a den poté mu ukradli pas. Na zastupitelském úřadu v Praze mu bylo řečeno, že musí mít potvrzení o tom, že se v České republice nachází legálně. Pokud by ho neměl, mohl by na Ukrajině jít do vězení za nelegální pobyt v zahraničí. Jeho syn P. má pouze český rodný list a Ukrajinský doklad se pro něj žalobce ani nepokoušel získat, protože Ukrajina s ním nekomunikuje. K pobytu svých dětí žalobce uvedl, že jeho dcery zde mají přechodný pobyt díky sloučení se s občany ČR a syn O. o pobyt žádá. Opakoval, že jediným důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha nevracet se na Ukrajinu, kde byl pronásledován kvůli svému vynálezu. Jiné problémy neměl a taktéž neměl ani potíže se státními orgány Ukrajiny. Při doplňujícím pohovoru konaném dne 17.9.2013 se žalobce vyjádřil ke svému zdravotnímu stavu a sdělil, že je docela v pořádku, že má potíže se zvýšeným krevním tlakem a žaludeční potíže, což je způsobeno stresem. Škodí mu fyzická námaha, při podřepu ho bolí žaludek a nemůže vykonávat své povolání umělce, třesou se mu ruce. Je zaměstnán na dohodu jako

údržbář a správce. Opakoval, že v případě návratu na Ukrajinu by byl uvězněn do doby zjištění totožnosti. Žalobce dodal, že ani po ukončení řízení o mezinárodní ochraně nemá možnost v ČR požádat o pobyt podle zákona o pobytu cizinců, neboť mu v České republice byl udělen zákaz pobytu. Součástí správního spisu je zpráva MZV USA ze dne 30.7.2012 o svobodě vyznání za rok 2011, zpráva Freedom House z ledna 2013 Svoboda ve světě 2013 – Ukrajina, informace Amnesty International ze dne 23.5.2013 – Ukrajina, údaje o zemi – Ukrajina mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze srpna 2012, zákon Ukrajiny o občanství Ukrajiny č. 2235-III ze dne 18.1.2001 (platné znění po novele 2011), informace MZV č.j. 110044/2013-LPTP ze dne 2.10.2013 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informace MZV č.j. 113285/2012-LPTP ze dne 19.9.2012, č.j. 121230/2011-LPTP ze dne 7.12.2011, č.j. 308111/2010-KKM ze dne 26.3.2010 a č.j. 113176/2009-LPTP ze dne 23.7.2009.

Z připojeného spisu Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 65Az 285/2005 vyplynulo, že rozsudkem ze dne 19.6.2006 byly zamítnuty žaloby žalobců a to: žalobce, O. J., nezl. R. J., A. J., L. J., nezl. P. J. a G. J. ve věci jejich žádosti o udělení azylu. Podaná kasační stížnost uvedených žalobců byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 27.2.2007 odmítnuta pro nepřijatelnost.

Podle ustanovení § 14 citovaného zákona, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Dle ust. § 14a citovaného zákona se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

V daném případě žalobce v průběhu celého správního řízení opakovaně uváděl stejné důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to jednak obavu z návratu do vlasti, protože nemůže prokázat své občanství a v důsledku toho bude umístěn ve vazbě a jednak obavu plynoucí z pokračování pronásledování ze strany neznámých osob. Současně poukázal na to, že se nachází ve špatném psychickém i fyzickém zdravotním stavu. Žalobce žalobou napadl rozhodnutí žalovaného v celém výroku, nicméně v doplnění své žaloby ze dne 12.12.2013 upřesnil, že proti neudělení azylu podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu nemá námitek. Má však za to, že žalovaný nesprávně posoudil v jeho případě možnost udělení doplňkové mezinárodní ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu. Poukázal také na článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod ve vztahu k nepřiměřenosti zásahu do jeho soukromého rodinného života v případě nuceného vycestování z České republiky. V mezích takto žalobcem vymezených žalobních bodů přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného a dospěl k následujícím závěrům.

Žalobce měl za to, že splnil předpoklady pro udělení azylu podle ust. § 14 zákona o azylu. Tuto žalobní námitku ani v žalobě ani v jejím doplnění blíže neodůvodnil, tedy neuvedl skutečnosti, ve kterých spatřuje důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Ze shora citovaného ust. § 14 vyplývá, že tento azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyl zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 téhož zákona. Jak vyplynulo z provedených pohovorů s žalobcem v průběhu správního řízení, zejména z doplňujícího pohovoru uskutečněného dne 17.9.2013, žalobce popsal svůj zdravotní stav tak, že navštěvuje pouze praktického lékaře, že mu škodí fyzická námaha, bolí ho při podřepu žaludek, nemůže vykonávat povolání umělce a třesou se mu ruce. Vykonává práci údržbáře a správce na dohodu. V současné době nebere žádné léky a léčí se za pomoci bylinek. Z uvedeného tedy plyne, že jeho zdravotní stav není takový, aby mu znemožňoval bez ohrožení života návrat do země původu. Nutno dodat, že podle informace mezinárodní organizace pro imigraci shora citované zajišťují zákonné předpisy Ukrajiny právo na ochranu zdraví, lékařskou péči a zdravotní pojištění. Z údajů žalobce také vyplynulo, že bydlí ve společné domácnosti s manželkou a dvěma dětmi, přičemž jeho manželka rovněž podala žádost o mezinárodní ochranu jménem svým i jménem tehdy nezletilého syna. Z těchto skutečností krajský soud dospěl k závěru, že v případě žalobce nebyly zjištěny ani žalobcem uváděny důvody pro udělení humanitárního azylu.

Další žalobní námitkou uvedenou, jak v žalobě, tak i v jejím doplnění bylo vytýkané porušení ust. § 14a zákona o azylu žalovaným. Podle žalobce je jeho případné vycestování v rozporu s mezinárodními závazky ČR z důvodu hrozící vážné újmy na jeho soukromém a rodinném životě. Žalovaný vyloučil soukromé osoby z množiny původců pronásledování a nezabýval se schopností či ochotou státní ochrany před takovýmto pronásledováním. Z ust. § 14a zákona o azylu vyplývá, že doplňkovou ochranu lze udělit cizinci, pokud by mu při návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, za kterou se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ani jeden z těchto důvodů nebyl v průběhu správního řízení (jak vyplynulo z obsahu správního spisu) zjištěn. Důvod pro udělení doplňkové ochrany žalobce spatřoval v obavách z jednání ze strany soukromých osob s poukazem na článek 6 písm. c) Směrnice 2004/83/ES. Pojem pronásledování vymezuje zákon o azylu v ust. § 2 odst. 8 a to tak, že se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace včetně mezinárodních organizací kontrolujících stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého

posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování nebo hrozba vážné újmy zřejmě vztahuje pouze na část státu. Nutno podotknout, že pojem pronásledování je zakotven v ust. § 12 upravujícím důvody pro udělení azylu a nikoliv v ust. § 14a, který upravuje možnost udělení doplňkové ochrany z důvodu hrozícího skutečného nebezpečí vážné újmy. Nicméně pokud žalobce v doplnění své žaloby poukazoval na to, že žalovaný „nepodrobil správnímu přezkumu podmínku absence schopnosti či ochoty státní moci poskytnout ochranu před takovým pronásledováním“ není taková žalobní námitka důvodná už proto, že se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně na straně šest a sedm zabývá žalobcovými obavami z jednání členů zločineckých skupin na Ukrajině, co se týče jeho vynálezu z roku 1990 a poukazuje na informační zdroje o situaci v zemi původu žalobce, pokud jde o možnost žádat potřebnou pomoc ze strany policejních a jiných orgánů státní moci, stejně tak možnost použít stížnosti v případě neuspokojivého postupu těchto orgánů. Zdůvodňoval-li žalobce svoji námitku ohledně neudělení doplňkové mezinárodní ochrany tím, že by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, tedy že by bylo v rozporu s článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a to proto, že by bylo jeho vycestování nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, je k tomu nutno uvést, že mezinárodní ochranu či doplňkovou mezinárodní ochranu je možno udělit jen v případě zjištění taxativně vymezených důvodů v zákonu o azylu a že institutů podle tohoto zákona nelze použít pro legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, kterou upravuje zákon č. 326/1995 Sb. o pobytu cizinců na území ČR.

Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl, přičemž rozhodl v souladu s ust. § 51 s.ř.s. bez nařízení jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., jelikož procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů řízení neuplatňoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 17. prosince 2014

JUDr. Petr Indráček
samosoudce